

„Dragi prijatelj! Nisem videla, tvoje živine,“ je rekla kača, „a nisem je videla. Ali poslušaj me! Ti si prvi človek, ki ne bežiš pred menoj. Zato ti povem, da jaz nisem kača, ampak vanjo sem le spremenjena. Dolgo vrsto let že čakam rešitve. Sedaj si prišel, ljubi pastir! Vzemi nož ter me prereži čez sredo! In rešena bom. Pusti živino, naj gre, kamor hoče. Za zahvalo dobiš mene in vse moje premoženje v dar.“

Pastir se je še nekaj časa pomišljal, potem pa je storil, kakor mu je velela začarana kača.

Ko jo je prerezal, tedaj je stopila predenj krasna deklica vsa v blesku zlatih in srebrnih draguljev. Grad pa se je takoj oživil. Straže, izpremenjene v belo kamenje, in vsa služinčad je spet začela živeti.

Kraljična je peljala pastirja v grad. Svoji družini pa je ukazala, da je odslej pokorna njej in njenemu rešitelju - pastirju, ki je takoj potem oblekel ženitvanska oblačila.

Ta povest me je torej tako daleč zapeljala, da sem mislil: vsaka kača govori kakor mi; nosi krono na glavi ter rožlja, ko se plazi po tleh.

Do Jordana in Nila.

(Nadaljevanje.)

Komu niso znane zgodbe o Mrtvem morju, o Jordanu, o Caheju v Jerihi in o človeku, ki je padel med razbojnike na poti od Jeruzalema v Jeriho? Vse te zgodbe so vzpodbudile med nami nad 180 jeruzalemskih romarjev, da smo se odločili obiskati tudi te kraje, akoravno se nam je zatrjevalo, da je potovanje tja nevarno in naporno.

Bilo je v ponedeljek, 12. septembra 1910. Ob Francoskem gostišču je stalo čez štirideset nerodnih kočij in pokritih voz, v katere je bilo vpreženo po troje kónj. Po šesti jutrajni uri zasedemo te za nas pripravljene vozove po štirje in štirje, kakor smo se slučajno zbrali, ne vprašaje: kdo si in odkod? Saj smo si bili romarji kot bratje in sestre med seboj.

Pokadilo se je za nami, ko smo se spustili v dir po prašni cesti dol do damaških mestnih vrat in dalje za mogočnim mestnim obzidjem z mnogoštevilnimi stolpiči, mimo takozvane Jeremijeve votline, prostorne kot precejšna okrogla cerkev, noter v dolino Jozafat, mimo kraja, kjer je bil kamenjan prvi mučenec sv. Štefan. Čez kamenit most nad suho strugo potoka Cedrona smo prišli pred vhod podzemske cerkve groba Marije Device in njenega vnebovzvetja in jo zavili mimo gruče pomilovanje vzbujajočih bolnikov-gobavcev, z objedenimi in od trupla visečimi telesnimi deli, pod vrtom Getzemani na cesto, ki se vije ob južnem pobočju Oljske gore skozi Betanijo vzhodno proti Jerihi.

Jordanska dolina z Mrtvim morjem leži do 1200 m nižje kot Jeruzalem, pač zato se spusti cesta takoj nekoliko od Betanije dalje v serpentinah (kot

kača zvutih črtah) za par sto metrov v nižavo, kjer stoji v dolinici hiša, nekaka gostilna. V ti dolinici je studenec, ki se imenuje apostolski, češ, da so tu večkrat pili apostoli, ko so prihajali s svojim Učenikom iz Jerihe gor v Jeruzalem.

Od tu dalje se nam je odpiral vedno otožnejši svet, prazno in kameno gričevje, po katerem se vije slaba, prašna in izvožena cesta. Imeli smo pet do šest ur vožnje, pa cel čas ni bilo videti toliko zelenja, da bi mogel navadni kmetiški gospodar le enkrat nakrmiti z njim svojo živino. Razen.

Puščava med Jeruzalemom in Jeriho.

osem do deset dreves, ki sem jih opazil v neki dolini, ne raste ondi niti grmovje.

Srečavali smo na svojem potovanju karavane beduinov: po dvajset do trideset velbljodov. Drugi za drugim so korakali polagoma, obloženi z različnim blagom, pred njimi pa je jahal gospodar sivega dolgoušca, za katerega je bil otvezen prvi velbljod, na tega drugi in tretji ... do zadnjega. Opazili pa smo tudi posamezne sinove puščave, ki so stopali pred edinim svojim velbljodom, ki je nosil na grbastem hrbtu njegovo suho ženo, po par otrok in še kaj drugega živega — vse beduinovo imetje. Kaj srpo so nas ogledovali ti ljudje, in gotovo bi se nam godilo slabo, da bi ne bili imeli s seboj vojaške straže, ali pa, da bi se bili posamezno odločili za to

samotno pot. Temu in drugemu romarju se je že primerilo, da je zašel med te razbojnike, ki so mu pobrali vse, kar se je dalo sneti z njega. Jaz grem v domačem kraju rajši o polnoči kamorkoli kdo hoče, kot ondi pri belem dnevu, opoldne.

Poleg sumljivih obrazov sinov puščave nas je plašila tudi nagla in nevarna vožnja. Le malokdaj se je poslužil arabski voznik zavore, in zato se je nagibal voz zdaj na levo, zdaj na desno s tako močjo, da smo se pač vozili mnogokrat samo po desnih ali levih dveh kolesih, in to ob prepadih, iz katerih nam je zijala gotova nesreča nasproti. Nekemu vozniku — ravno pred našim vozom — se je zavozilo v stran ravno v neki strmini. Dva konja sta stala še nekako ob robu ceste, tretjemu je pa zmanjkalo tal pod nogami in je obvisel na ojesu priklenjen. Neki slovenski kmetiški mož je opazil nesrečo in je priskočil z odprtim nožem, da prereže jermenje vprege in reši žival; toda Arabec mu ni pustil blizu, njemu je več za vprego kot za ubogo konjsko paro. Drugje se je prevrnila kočija s konji vred. K sreči se potnikom ni zgodilo nič žalega, konje sem pa videl odrte na hrbtu skoro do kosti. Vkljub svoji drznosti so nam pa veleli vozniki v strašni strmini nad jordansko planoto izstopiti iz vóz. To nam je bilo znamenje, da bi ondi na vozovih neizogibno ne bili mogli odnesti zdrave kože.

No, mene bi bila vzlic temu kmalu zadela nesreča. Ko smo se zopet vsedli v svoj voz, se je moja vrhnja popotna obleka spustila čez voz dol do kolesne pesti. Ko se je kolo parkrat zavrtilo, se je začela obleka navijati in vlekla mojo glavo in vrat med kolo.

Moj obupni krik je takoj razumel tudi voznik, ustavil je in izmotal oblačilo predrgnjeno in razstrgano izmed kolesa. Ako nisem padel živemu razbojniku v roke, mi je pa hotel mrtev zaviti vrat in mi vzeti obleko.

Na vsem tem potu smo videli samo troje človeških stanovanj, namreč že imenovano gostilno globoko pod Betanijo ob studencu apostolov. Sredi pota je stala pa druga gostilna z prostornim, obzidanim dvoriščem. Ta je nekak zgodovinski spomenik na Kristusovo zgodbo o usmiljenem Samarijanu. Imenuje se namreč „gostilna pri usmiljenem Samarijanu.“ Jaz se sicer nisem poslužil gostoljubnosti te gostilne, ker se mi je vse pristudilo radi jutrovske nesnage. Čul sem pa, da je bilo tam vse tako drago, da bi bilo dandanašnji onemu revežu, ki je padel med razbojnike, z dvema denarjema ubogo malo pomagano.

Tretje poslopje, že bliže Jerihi, je ruski samostan sv. Jurija. Kot lastavičje gnezdo je pripeto na sivo skalovje nad potokom Uadi el Kelt. Prav prijetno ni tam prebivati. Oko ne vidi drugega kot puščavo, in noga ne more nikdar stopiti na zeleno trato. O srečno bivanje v prijazni kmetiški hiši sredi zelenja sadnega drevja na pisani trati!

Okrog poldneva je moralo biti, ko smo se v oblakih prahu prizibali do Jerihe. Toda naši vozniki nas niso potegnili takoj v „mesto“, temveč zavili v stran proti severu pod strahovito goro Kvarantanijo, kjer se je Jezus postil štirideset dni in je bil izkušan od hudobnega duha. Ugibali smo, kam nas peljejo, pa nismo mogli zadeti prave. Ker je bil naš voz med zadnjimi,

smo se morali na ozki cesti z veliko težavo ogibati srečajočim. Pri tem sem opazoval čudovito drznost arabskih voznikov. Ogibajoči se voznik ti je zapeljal svoj voz tako na skrajni rob neograjenega mostu, da tudi za en sam las ni manjkalo, pa bi se bilo vse skup — voz, živina, potniki z voznikom vred — prevrnilo v vodo. In vendar nismo čuli tudi tu o nikaki nevarnosti.

Ko smo se pripeljali do konca ceste, smo videli pred seboj dva velika obzidana tolmana. Vanja je izviral tako močan studenec, da je takoj pri izviru gonil mlinsko kolo. Elizejev studenec je to, katerega vodo je — po izročilu in poročilu svetega pisma — prerok Elizej storil zdravo in užitno s tem, da je stresel vanj posodo soli.

Ob povratku v Jeriho sem opazoval to „mesto“ in mislil na njegovo močno obzidje, ki se je zrušilo ob mogočnih glasovih Jozuevih trobent in se ni dvignilo nikdar več. Dandanašnji pride lahko vsak samosrajčnik v Jeriho, ker tako zanikrnega mesta ni menda pod božjim solncem nikjer več. Nekaj hišic je opletenih in zamazanih z ilovico, pokritih z vejevjem — in to so boljše palače — medtem ko druge niso več kot šotorčki, ki jih napravijo naši pastirčki za igračo iz štirih količkov in iz leskovega vejevja na pašniku. Tako je sedaj „mesto“ Jeriho. Izmed tega „kočevja“ se dviga dvoje, troje boljših poslopij, dva ho-

tela-prenočišči, neka ruska kapelica in malo katoliško svetišče. Seveda gorkih bivališč itak ne potrebujejo tam ljudje, ker je v ti najnižji nižavi na celi zemlji le vedno gorko. Sedaj v septembru pa je bila vročina tolika, da se mi je zdelo, da hodim pred odprto pečjo, zakurjeno za peko. Ko smo pozkušali gorkoto s toplomerom, je skoro zmanjkalo mere, ki jo imamo v Evropi. Na 50°C je šlo takoj, ko smo dejali toplomer na solnce.

Umevno je, da nam pri taki vročini tudi jed ni šla v slast. Nekaj radi vročine, nekaj pa radi nenavadne priprave in vsebine. Dobili smo v pijačo umetnonapravljen led; toda dokler je bil led še neraztopljen, ni bilo varno piti radi prehudega hladu. Ko se je pa stopil led, smo bili pa na istem kot prej.

Tudi ponočno spanje je bilo neugodno radi vročine in hrupa domačinov. Ves omotičen sem se nadejal, da si osvežim oči in obraz, ko se

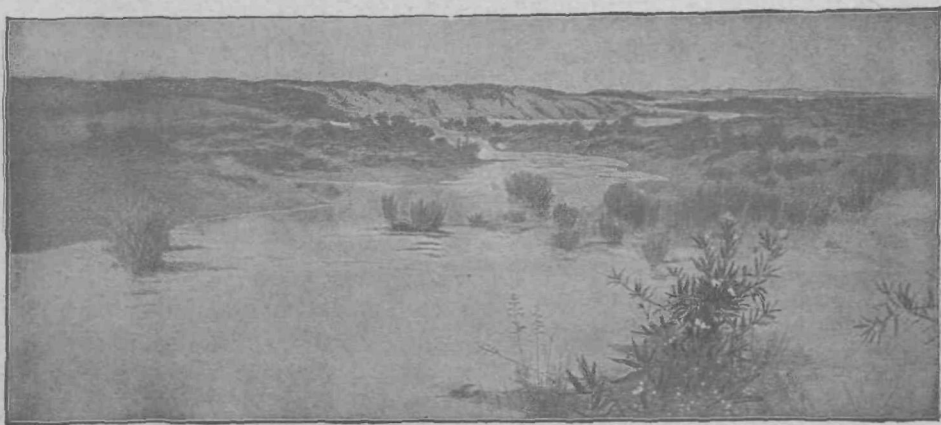
Pot proti Jerihi.

umijem v hladni vodi. Toda, motil sem se, ko sem se jel navsezgodaj v jutro umivati, pa sem našel, da je voda popolnoma gorka v posodi.

Ljudstvo je tu nepriljudno, oblečeno površno, silno malo ali pa tudi nič. Radi silne vročine je polt temnorjava ali skoro črna.

Prišli smo skoro do skrajnega cilja svojega potovanja. Še dve uri smo imeli do Jordana in Mrtvega morja.

Po obedu smo zasedli zopet svoje vozove, pa hajd proti Jordanu. Arabski vozniki kaj radi prehitevajo drug drugega. No tu so imeli kaj lepo priliko, ker je cesta povsod. Ves svet je temnosiva prst ali pesek. Iz njega poganja semtertja nizko grmičevje. Kar po štirje vozniki vštric so se kosali, kateri bo prehitel svoje tovariše. Nam je bilo prav. Kadilo se je že tako ali tako, in če bi se tudi preobrnili, saj bi padli v mehko. Toliko prej pa bomo na cilju, čimbolj se kosajo vozniki.

Jordanova struga.

In res, prej kot smo pričakovali, smo zavozili v jordansko nižavo, zarastlo z vsakovrstnim drevjem. Obstali smo ob sveti reki Jordanu na onem mestu, kjer je krstil po izročilu sv. Janez Krstnik našega Gospoda Jezusa Kristusa.

Pred oči nam je stopil oni veličastni dogodek, ko so se odprla nebesa, se prikazal Sv. Duh v podobi golobčka in se je zaslišal mogočni glas nebeškega Očeta: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje.“

Spomnili smo se pa tudi svojega svetega krsta. Pokleknili smo in glasno, skupno ponovili krstno obljubo, pa krepko izrekli apostolsko veroizpoved. V spomin na Jezusov krst v Jordanu so se nekateri nekoliko skopali v njem in se umivali. Jaz pa sem stopil v čolniček, in za „bakšiš“ nas je čolnar nekoliko zazibal po reki.

Jordan je reka velika kot Ljubljana. Na desni strani je imela nizko, na nasprotni pa visoko razjedeno obrežje. Tedaj voda ni dosegala svojega najvišjega teka. Vendar pa je bila polna struga. Četudi ni bilo celo poletje dežja, so bili Jordanovi, mlačno gorki valčki vendar rjavi kot malo mlečna kava.

Po dobrem polurnem odmoru smo jo krenili proti jugu do Mrtvega morja. Tja bo kako poldrugo uro hodá. Žalostna okolica je postajala še otožnejša. Vegetacije, razen kakega šopa trde trave, ni bilo nikake. Pod kolesi vozov se je globoko mlela kot tovarniški pepel črna prst.

Bližali smo se najbolj zapuščenemu kraju, ki ga je Bog sam zaznamoval zaradi ostudne hudobije ljudi. Mrtvo morje je res mrtvo morje. Mirno leži med pustimi gorami, izmed katerih dviga najvišje svoj vrh gora Nebo. Z nje je smel Mozes gledati tedanjo krasoto obljubljenе dežele, po kateri sta se cedila mleko in med.

Obrežje Mrtvega morja je brez življenja, brez zelenja. Stara suha debla so nakopičena na severni obali. Morje jih je napojilo s svojo smolnato in slano vodo in jih potem vrglo iz sebe na suho. Mali valčki se zaletavajo zdajinzdaj ob peščeno obrežje in puščajo vselej belo mastno peno na pesku.

Ob mrtvem morju.

Težka je voda Mrtvega morja in ne vzame skoro človeka vase. Zato je v njem lahko plavati. Pravijo pa, da izkuša človeka postaviti na glavo. Jaz tega nisem poizkušal. Vendar sem pa kot v svojih mladih letih, ko sem brodil in delal vodotoče in mline v domačem potoku, tudi sedaj sezul čevlje in si zavihal hlače do kolen, pa stopil v vodo Mrtvega morja. Gorka je bila, da celo bolj vroča kot gorka. Ko sem tako stopical do kolen v vodi po drobnem mehkeem pesku, sem si tudi po načinu Gedeonovih vojščakov kar z roko privoščil požirek vode Mrtvega morja. Pa bilo je prehudo. Nepopisljivo smolnato grenko slano mi je bilo v ustih še dolgo časa potem, ko sem že izpljunil to ostudno pijačo. Mislil sem si, da bi se poboljšal pač vsak pijanec, ako bi moral piti za pokoro vode Mrtvega morja za vsako svojo pijanost.

Mrtvo morje s svojo okolico je resnična podoba človeka, ki je razdril in razrušil z nečistim grehom raj svojega nedolžnega srca. Ne veselje in radost, temveč zapuščenost in trpkost sta posledica nespodobnega početja.

V mrak se je zavijalo mesto Jeriho, ko smo se vrnili od Jordana in Mrtvega morja, in naenkrat je nastopila temnojasna noč. Nebo je bilo črno-modro, in zvezde so bliščale dvakrat bolj kot pri nas.

Kako sem spal in se zjutraj oživil v mlačni vodi, sem vam že povedal. Ob dveh smo že vstali, da bi dospeli v jutranjem hladu nazaj v Jeruzalem. Četudi je bilo nebo jasno, je bilo vseeno toliko tema, da niso mogli vsi dobiti voznikov in so jo nekateri primahali kar peš v Jezuzalem.

Pod klancem pred puščavo nas je preplašila vzbudivša se karavana. Lajanje psov in neznani glasovi velbljodov so bili tako strašni v ti samoti, da bi se ne bil nič čudil, ako bi mi bil takrat nastavljal kak beduin puško na srce ali nož na vrat. Toda hvala Bogu, — nič ni bilo nevarnega. Srečno smo se vrnili ob desetih dopoldne v Jeruzalem, in ob enajstih sem se v cerkvi Odrešenikovi pri oltarju zahvalil za srečno vrnitev iz teh strašnih, četudi zanimivih in znamenitih krajev. Veseli smo bili svojega izleta, toda splošno mnenje je bilo: k Mrtvemu morju pa nikdar več!

Tako skleni pa tudi ti, zlata mladina, v svoji nedolžnosti: K Mrtvemu morju nespodobnega greha, nikdar, nikdar, nikdar!

Revček.

Po maši v nedeljo je bral občinski sluga dolg razglas. Namen njegov je bil, geniti kako rahločutno srce in pripraviti koga do tega, da vzame Tineta k sebi. Ampak ljudje so samo poslušali in kimali z glavami kot na povelje.

„Ej, res je otrok revež, res,“ je menil eden.

„In mi tudi. Davki in vedni davki,“ je rekel drugi.

„Še sam nimam kaj jesti, ko je taka draginja,“ se je oglasil tretji.

„Pa razvajeni so takile otroci,“ se je zopet oglasil eden iz gruč.

„No, ga bom pa jaz vzel,“ se je naposled odločil dolg, suh kmet, „tisti dve kravi mi bo že pasel.“

In stopil je k Tinetu, ki je stal pri slugi, in ga odpeljal domov. Tine se ga je zbal. Tako velik in suh je bil ta mož kakor senena žrd in izpod kapastih obrvi, dolgih kot pšenične rese, je mežikalo dvojje tako zoprno-sivih oči, da si ga Tine ni upal pogledati naravnost v obraz.

„Kaj si pa pripeljal tega,“ se je razjezila žena, ki je bila suha, majhna in sključena kot lunin krajec. „Župan naj bi ga vzel — mu ima vsaj kaj dati, ne pa ti, ki sam nič nimaš.“

Tineta je zaskolela vsaka beseda. Začel je spoznavati, kaj je izgubil, in najrajši bi bil šel tja na pokopališče in se zagrebel k očetu v grob.

Drugo jutro ga je poklicala kmetica zgodaj in se jezila, zakaj ni že prej vstal. Tine si je pomel oči, se ozrl okrog, in ko se je vsega jasno zavedel, je zajokal.